
FW: Resultatenoverzicht 2020-2024 Alliantie Zuiderwaterlinie

Van < > @vught.nl>

Datum Do 3-4-2025 16:09

Aan

Cc

 bijlage (11 MB)

Resultatenoverzicht Alliantie Zuiderwaterlinie 2020-2024.pdf;

Goedendag,

Zie onderstaand bericht.

Met vriendelijke groet,

Projectmedewerker

Gemeente Vught

[+31](tel:+31) | [+31 73 65 80 680](tel:+31736580680)

Postadres: Postbus 10100, 5260 GA, Vught

Bezoekadres: Secr. van Rooijstraat 1, Vught

Van: < > @zuiderwaterlinie.nl>

Verzonden: donderdag 3 april 2025 15:30

Aan:

CC: Info | Zuiderwaterlinie <info@zuiderwaterlinie.nl>

Onderwerp: FW: Resultatenoverzicht 2020-2024 Alliantie Zuiderwaterlinie

Let op: Deze mail komt van buiten onze organisatie. Help mee om onze organisatie veilig te houden en denk na voordat je op een link klikt of een bijgevoegd bestand opent.

Dag programmateam,

Gisteren hebben we een goede Stuurgroepvergadering gehad. Tijdens deze vergadering is een fysiek exemplaar van het resultatenoverzicht uitgedeeld. Na de zeer positieve reacties, hebben de bestuurders gevraagd of ze dit document kunnen delen met hun besturen en gemeenteraden. Afsproken is dat ik de stellingcoördinatoren een digitaal exemplaar toestuur met de vraag of jullie dit binnen jullie stelling kunnen verspreiden naar de betreffende collega's, bestuurders cq griffies/raden. Daarom hierbij een link <https://we.tl/t-XALSSXPEh2> en een bijlage in pdf.(11 MB).

Ik hoor graag of dit zo gaat lukken en bij voorbaat dank voor het verspreiden.

Hartelijke groet,

/ Directeur Beheerstichting Zuiderwaterlinie /

Programmadirecteur Alliantie Zuiderwaterlinie / www.zuiderwaterlinie.nl

ZUIDER-
WATERLINIE
JE EIGEN RITME

ZUIDERWATERLINIE

De oudste, langste en meest gebruikte waterlinie van Nederland.

Volg ons op [Facebook](#), [Instagram](#) en [LinkedIn](#), of schrijf je in voor de [nieuwsbrief](#).

ZUIDER
WATERLINIE

Kijk samen met ons terug

Resultatenoverzicht Alliantie Zuiderwaterlinie 2020 – 2024

Inhoud

- 1 Zichtbaarheid en beleefbaarheid van de Zuiderwaterlinie vergroten bij het grote publiek p. 5
- 2 Onderlinge samenwerking tussen partners versterken p. 21
- 3 Aansluiting bij thema's landschap en ruimte p. 28
- 4 Zichtbaarheid van onderzoek en erfgoed p. 31

De toekomst van het verleden

Graag neem ik u mee naar de Zuiderwaterlinie. Een linie van maar liefst 160 kilometer die vestingsteden en hun ommeland verbindt door het typisch Nederlandse verhaal van verdedigen met water. Door dat uitgebreide militaire verleden is het een **onuitputtelijke bron van verhalen** geworden. Op plaatsen waar vroeger indringers uit het zuiden werden tegengehouden, koesteren we nu **historisch erfgoed** en krijgen we inspiratie in de zoektocht naar oplossingen voor actuele vragen rond **klimaat, energie en water**.

In 2016 kwamen de provincie Noord-Brabant, de betrokken gemeenten, de waterschappen en een groot aantal andere organisaties overeen om de Zuiderwaterlinie tot een **samenhangend geheel** te ontwikkelen en **nationaal en internationaal op de kaart** te zetten. In de pioniersfase creëerden we **stabiliteit en groei** voor het project.

Die sterke basis bouwden we verder uit met twee boeken, een goed bezochte website, socialmediakanalen, diverse fiets-, wandel-, auto- en vaarroutes, diverse projecten en door proactief mee te denken bij ruimtelijke opgaven. Zoals u in dit document zult ontdekken, heeft de Zuiderwaterlinie zich **ontwikkeld tot een sterk merk**. En daar ben ik bijzonder trots op. Maar we zijn er nog niet: de Alliantie Zuiderwaterlinie blijft ambitieus en toekomstgericht. Er staat nog van alles op de planning.

Anne-Wil Maris,
Programmadirecteur Alliantie
Zuiderwaterlinie

1

Zichtbaarheid en beleefbaarheid

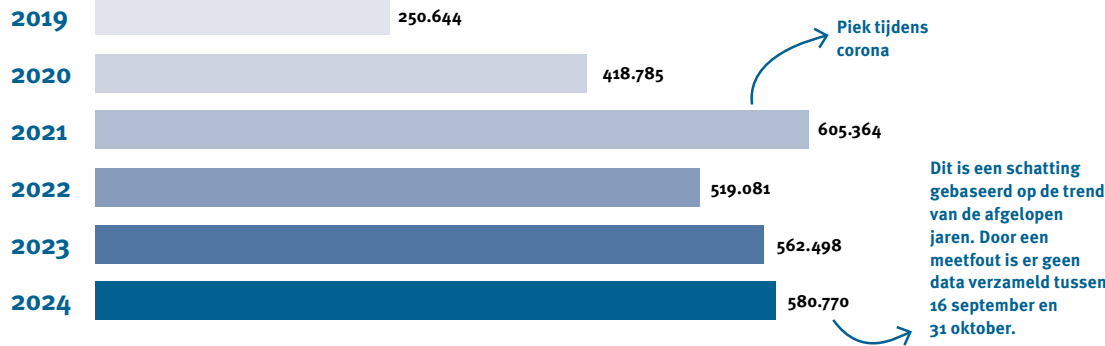
van de Zuiderwaterlinie vergroten bij het grote publiek

Communicatie- en promotiemateriaal

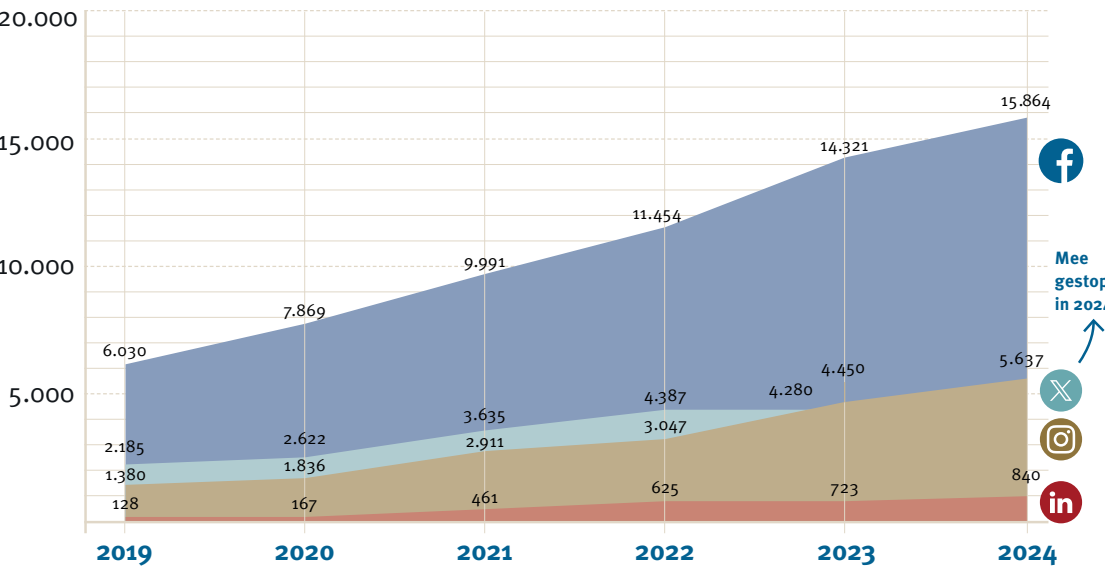
Dankzij goede communicatie is de Zuiderwaterlinie de afgelopen jaren uitgegroeid tot een sterk merk. Elke nieuwe fase vraagt om bijpassende (nieuwe) communicatiemiddelen. Tegelijkertijd maken ook de **bestaande middelen** een groei door.

Website: totale paginaweergaven

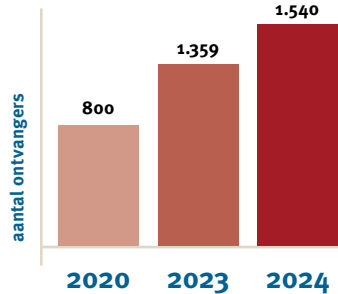
zuiderwaterlinie.nl

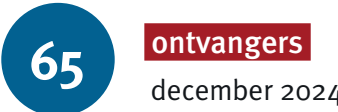
Socials: groei volgers

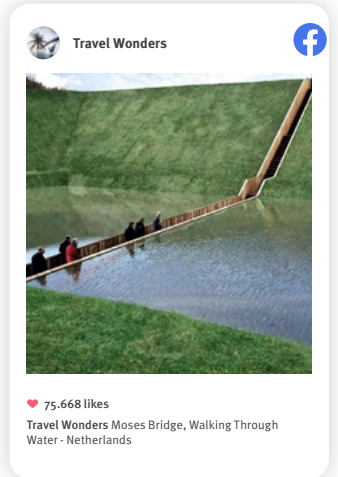
Toeristische nieuwsbrief

Partner update

De succesvolste post van een derde

Nieuwe druk van de mini-folder

Met de kaart van de linie, basisinformatie, informatie over de routes en stellingen en QR-codes die mensen doorverwijzen naar de website. Bij iedere druk actualiseerden we ook de inhoud van de mini-folder.

811

nieuwe foto's door fotograaf Marc Bolsius

5.600

Fort/Vesting-magazines verspreid in de linie

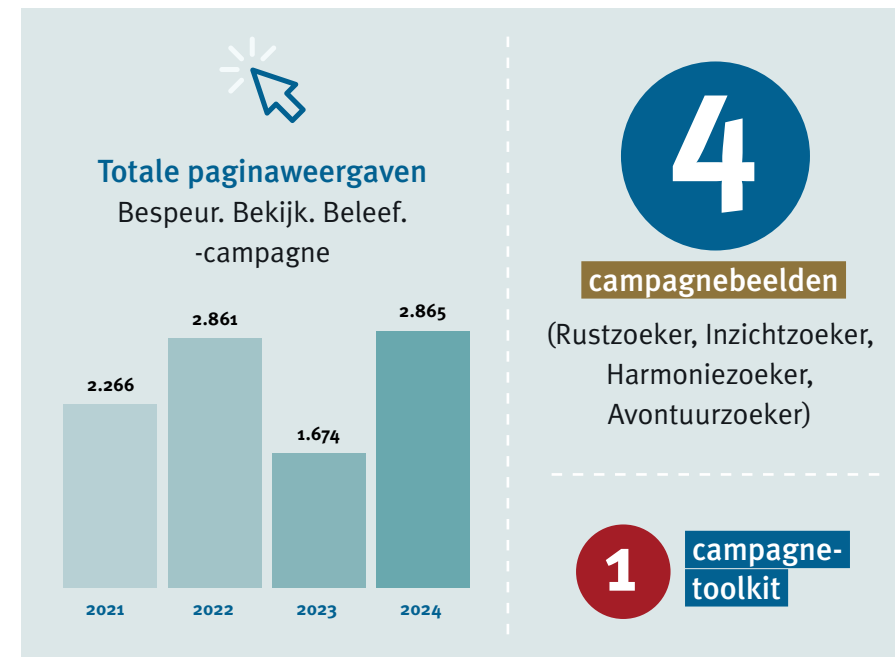
10.000

gidsen eerste editie 'Op weg in de Zuiderwaterlinie' verspreid

➤ Bespeur. Bekijk. Beleef.

In 2021 lanceerden we de campagne ‘Bespeur. Bekijk. Beleef.’ Met die campagne **maakten we verschillende doelgroepen enthousiast om de Zuiderwaterlinie ook echt te bezoeken**. We speelden slim in op de gedeeltelijke lockdown tijdens de coronacrisis door met de campagne duidelijk te maken wat er nog wél mogelijk was.

➤ Persstrategie

In 2022 ontwikkelden we een persstrategie. Sindsdien sturen we **gericht persberichten** uit. Die strategie werpt nu zijn vruchten af: de Zuiderwaterlinie komt geregeld in de media.

naar +1000 adressen

13

persberichten
verstuurd

235

artikelen
in de media

➤ Fanstrategie

We willen van bezoekers en betrokkenen echte fans maken. Dat doen we onder andere door hun **enthousiasme te belonen**. Zo ontwierpen we de **Zuiderwaterlinie-stempelkaart**. Fanatieke wandelaars die alle bezienswaardigheden op de route hebben gezien en afgevinkt, krijgen gratis een Zuiderwaterlinie-speldje. Andere enthousiastelingen krijgen een plaatsje in de **rubriek ‘De linie van...’ in de digitale nieuwsbrief**.

De Linie van Bas Bevaart

In 2018 schreef ik samen met anderen een boek over **militaire geschiedenis en inundaties**. Naast 's-Hertogenbosch richtte ik mijn energie op het vergroten van het **onderzoekgebied**, op de provincie en de Zuiderwaterlinie. Het kwam recent tot het boek **“Zuiderfrontier/-waterlinie in actie”**. Maar daarmee is het werk niet klaar; er ligt nog genoeg om te onderzoeken. De Zuiderwaterlinie biedt daar volop de gelegenheid toe.

1 Zichtbaarheid en beleefbaarheid vergroten

➤ Historische documentaire

In een twintig minuten durende documentaire vertellen verschillende betrokkenen het **verhaal van de Zuiderwaterlinie**. Onder andere Rijksbouwmeester Floris Alkemade geeft niet alleen een kijk in het verleden, maar werpt ook een blik op de toekomst.

5.455

weergaven op Youtube

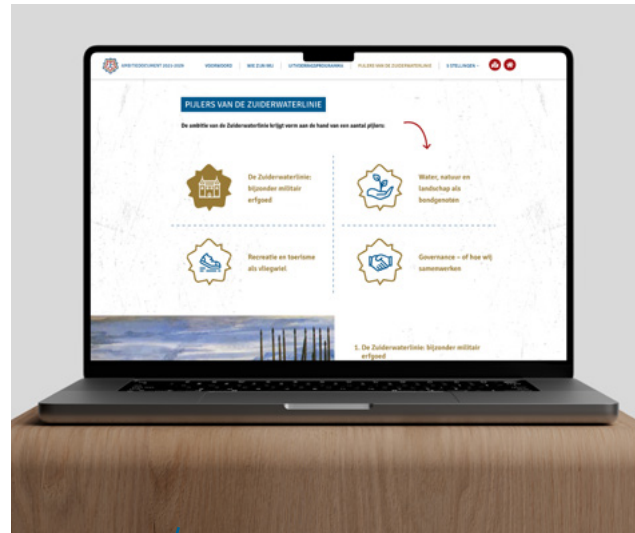

Het verleden van de Zuiderwaterlinie: heden en toekomst

➤ Publieksversie Ambitiedocument

Begin 2022 ondertekenden alle partners het **nieuwe Ambitiedocument**. We maakten de inhoud ervan aantrekkelijk voor het brede publiek door het samen te vatten in een publieksversie. In verschillende video's ontdekten kijklustigen onze ambities per stelling.

Bekijk de publieksversie

1 Zichtbaarheid en beleefbaarheid vergroten

➤ Promotiemiddelen voor evenementen

In 2022 stond de Zuiderwaterlinie met een stand op verschillende evenementen. Bezoekers konden in een photobooth **op de foto met Menno van Coehoorn** die 325 jaar geleden met zijn inspectie de basis legde voor de Zuiderwaterlinie. Via een magneetbord leerden ze **de Zuiderwaterlinie nog beter kennen**.

Volop aandacht voor (nieuwe) routes

Bezoekers kunnen de Zuiderwaterlinie ontdekken op de **fiets**, met de **auto**, **de boot én te voet**. Mooie wandel-, fiets-, auto- en vaarroutes voeren hen langs alle bezienswaardigheden en natuurgebieden. De afgelopen jaren stonden verschillende van die routes in de schijnwerpers.

2021

➤ LF Waterlinieroute en LF Maasroute

De Langeafstand Fietsroutes (LF) Waterlinieroute en Maasroute brengen fietsers langs delen van de Zuiderwaterlinie. De LF Waterlinieroute van wel 410 kilometer begint **in het West-Brabantse deel** van de Zuiderwaterlinie en loopt via de Oude Hollandse Waterlinie naar de stelling van Amsterdam in Edam.

➤ Ontwikkeling routes in samenwerking met Liniebouwers

Binnen de Alliantie Zuiderwaterlinie werken we met **de energie van onderaf**. Vanuit die gedachte werkten we onder andere mee aan het project 'Buiten de Veste'. Dat zijn mooie wandel- en fietsroutes rond Grave, de meest belegerde vesting van ons land.

+2
langeafstand
fietsroutes

2022

➤ Herdruk Zuiderwaterlinie Wandelpad

In 2018 presenteerden we het Zuiderwaterlinie Wandelpad van 290 kilometer. In 2022 was het boekje toe aan een herdruk. Wandelaars en liniebouwers deelden suggesties om het wandelpad **nog beter te maken**. We voegden goed bereikbare start- en eindpunten toe en verbeterden de verdeling van de afstanden per etappe.

13

etappes

5.715

verkochte gidsen

➤ Vestingstedenroute door de Zuiderwaterlinie

Corona gooide een tijdlang roet in het eten, maar in 2022 vond de langverwachte Vestingstedenroute door de Zuiderwaterlinie eindelijk plaats. Bezoekers **toerden** met een vooroorlogse auto **dwars door de Zuiderwaterlinie**. Daarmee was de Zuiderwaterlinie autoroute officieel geopend.

2023

➤ Expeditie Zuiderwaterlinie – 2023 & 2024

In 2023 en 2024 gingen wandelaars op **avontuurlijke ontdekkingstocht** langs natuur, cultuur en historie. Tijdens Expeditie Zuiderwaterlinie konden mensen meelopen met verschillende ontdekkingstochten **door steeds een ander deel van** de Zuiderwaterlinie.

9

ontdekkingstochten

+/- 700

wandelaars

45

artikelen
in de media

Expeditie Zuiderwaterlinie Waalwijk

2024

➤ Vijf Zuiderwaterlinie vaarroutes

Sinds 2024 ontdekken bezoekers het **verhaal over het water, vanaf het water**. Met de **vijf nieuwe Zuiderwaterlinie vaarroutes** (ontwikkeld i.s.m. De Canicula) varen mensen met hun eigen boot door de linie. Een unieke kijk op de mooie bezienswaardigheden en het unieke linielandschap.

Beleef de
Zuiderwaterlinie
vaarroutes door
de ogen van
De Canicula.

In Geertruidenberg leren bezoekers met de Spreekwoordenroute meer over Geertruidenberg en de Zuiderwaterlinie.

Vijf Zuiderwaterlinie vaarroutes

Zuiderwaterlinie-brede projecten en landelijke herdenkingen

De Alliantie Zuiderwaterlinie nam deel aan relevante landelijke momenten en herdenkingen. Maar we startten ook onze eigen projecten. Daarmee delen we de verhalen van de Zuiderwaterlinie met het brede publiek. Tussen 2020 en 2024 zetten we de Zuiderwaterlinie op verschillende manieren op de kaart.

➤ Landschapstriënnale 2021

Op 20 april 2021 stond het landschapslaboratorium van de Zuiderwaterlinie centraal. **Studenten van verschillende opleidingen** deden onderzoek naar gebiedsopgaven. Op basis daarvan gingen **jonge kunstenaars** aan de slag. Zij maakten allerlei buitenkunstwerken geïnspireerd op Heusden en de Zuiderwaterlinie.

10

buitenkunstwerken

➤ Herdenking Sint-Elisabethsvloed 2021

In 2021 was het **600 jaar geleden** dat de Sint-Elisabethsvloed plaatsvond, een van de ergste overstromingen uit de Nederlandse geschiedenis. Samen met onze partners herdachten we de ramp. We deelden **allerlei activiteiten**: exposities, wandeltochten, artikels, een podcast en tv-uitzendingen.

9

activiteiten in
de Zuiderwaterlinie

➤ Herdenking Rampjaar 2022

Het Rampjaar 1672 en de Zuiderwaterlinie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In 2022 **herdachten we het Rampjaar** met lezingen, bijeenkomsten en activiteiten. Tegelijk **vierden we ook het Jubeljaar**. We presenteerden onder andere het boek 'Rampjaar of Jubeljaar? Brabant in 1672-74' dat de nuances in de geschiedenis bundelt via lokale verhalen.

9

lezingen, bijeenkomsten
en activiteiten

➤ Vuelta Holanda 2022

Op 20 en 21 augustus kwam de Vuelta naar de Zuiderwaterlinie. De forten, torens en vestingwallen vormden het **mooie decor van twee ritten** uit de Spaanse wielerronde. Samen met Erfgoed Brabant interviewden we **Spaanse nazaten** en de Zuiderwaterlinie werd opgenomen in de activiteitenkalender van de Vuelta. We leverden ook input voor de verslaggeving op tv en persberichten.

10x

het Zuiderwaterlinie logo
zichtbaar

op straat tijdens Vuelta

97%

meer organische sessies

op website in augustus
t.o.v. juli 2022

5x

Zuiderwaterlinie
genoemd in persberichten

La Vuelta Holanda

Bekijk de video van
de Reuringsdienst

Menno's Reis 2023

Tijdens Menno's Reis 2023 traden de bezoekers van de Zuiderwaterlinie in de voetsporen van Menno van Coehoorn. Van Grave tot Bergen op Zoom vonden allerlei activiteiten plaats waarin verleden, heden én toekomst bij elkaar kwamen.

Leer meer over Menno van Coehoorn en zijn inspectiereis

5

exposities van het moderne kunstwerk

15

artikelen in de media

Reizend kunstwerk Menno's Reis

Linie van de Eendracht Interreg (Be)Leefbare Schelde

Samen met de gemeenten Bergen op Zoom, Steenberghe en Tholen maakt de Alliantie Zuiderwaterlinie het erfgoed in West-Brabant en Zeeland nog beter zichtbaar en beleefbaar. Dat doen we onder andere met het project 'Linie van de Eendracht'. Dit project zet de waterlinie letterlijk op de kaart met verschillende belevingsroutes en 7 belevingsobjecten. De investering van ruim € 1,5 miljoen is mogelijk dankzij het toekennen van een subsidie van het Europese programma 'Interreg Vlaanderen-Nederland'. Naast het project 'Linie van de Eendracht' dragen de projecten 'Markiezenhof' en 'Verdonken stad Reymerswael' ook bij aan het doel.

+1,5 miljoen €

aan subsidie

Interreg Vlaanderen-Nederland Gefinancierd door de Europese Unie (Be)Leefbare Schelde

Bezoekerscentra van de Zuiderwaterlinie

Een van onze doelen is het creëren van landingsplaatsen. Op die plekken duiken bezoekers actief in de verhalen van de Zuiderwaterlinie. Om die ambitie te realiseren, richten we in elke stelling een bezoekerscentrum of informatiepunt in. Ook vinden bezoekers bij VVV's, TIP's en ondernemers langs de hele linie folders, kaarten en nog veel meer.

Het allereerste bezoekerscentrum werd geopend in Grave. Sinds 2021 is er ook het Mauritshuis in Willemstad. In 2023 zijn de voorbereidingen gestart voor een bezoekerscentrum in het Markiezenhof in Bergen op Zoom. Dat bezoekerscentrum is onderdeel van het project 'Interreg (Be)Leefbare Schelde'.

In 2024 opende het gerestaureerde Kruithuis in 's-Hertogenbosch haar deuren. In het vesting- en watermuseum konden bezoekers tussen september 2024 en maart 2025 de wisselexpositie over de Zuiderwaterlinie bekijken.

+2

bezoekerscentra

Samenwerking met lokale ondernemers

We willen ondernemers duurzaam verbinden aan de Zuiderwaterlinie. Lokale bedrijven hebben namelijk heel wat kennis van het gebied en kunnen helpen om de linie beter zichtbaar en beleefbaar te maken. We betrekken lokale ondernemers op verschillende manieren.

Samen met hen werken we **Zuiderwaterlinieproducten of -activiteiten** uit. Zo ontstond onder andere de Zuiderwaterliniethee en het Fietsarrangement in de West Brabantse Waterlinie.

Ondertussen mogen **ruim 60 ondernemers** zich **Gastvrouw of Gastheer van de Zuiderwaterlinie** noemen. Zij volgden de IVN-cursus over de Zuiderwaterlinie in 2019 of 2021. Daarmee kunnen ze hun gasten heel wat vertellen en laten beleven over de historie, het landschap en de bijzondere plekken langs de Zuiderwaterlinie.

In 2024 volgden **8 ondernemers** de cursus '**Ambassadeur van de Zuiderwaterlinie**' die in eigen beheer van de Alliantie is. Zij leerden hoe ze de lokale verhalen van de Zuiderwaterlinie in kunnen zetten voor hun eigen organisatie.

Het netwerk van ondernemers versterken we in de stellingen met **lokale ondernemerscafés**. In 2023 vond de eerste editie plaats in de stelling **Breda – Geertruidenberg**.

In 2024 volgde een lokaal ondernemerscafé in de stelling van **Willemstad**.

Ambassadeurs

van de Zuiderwaterlinie

Gastvrouwen
en -heren

van de Zuiderwaterlinie

Zuiderwaterlinie
promotiemateriaal

besteld door ondernemers

2

Onderlinge samenwerking

tussen partners versterken

Het leggen van verbanden tussen partners en de Alliantie

De Alliantie Zuiderwaterlinie werkt nauw samen met verschillende partners om de Zuiderwaterlinie zichtbaar en beleefbaar te maken. Daarbij is het extra belangrijk om in te zetten op een **uniforme uitstraling en boodschap**. Daarom staan we voortdurend in overleg met alle partners. We ontwikkelden een heldere manier van werken en bieden onze partners handvatten om zelf aan de slag te gaan.

We hielden **7 communicatie-scans** met de stellingen, verspreid over 2021 en 2022.

Elk kwartaal komen we met de partners samen voor **een communicatieoverleg**.

We visualiseerden **de governance** in een organogram.

We maakten een stroomschema met **afspraken rondom afzenderschap**.

We bundelden **basisinformatie over de Zuiderwaterlinie** in één kader.

We ontwikkelden diverse **toolkits en een beeldenbank** op het Partner Portaal.

We zorgden voor een up-to-date **CRM-systeem** met alle contacten.

Jaarlijkse Liniemeetings

Elk jaar komen alle liniebouwers bij elkaar tijdens de Liniemeeting. Dat is hét moment om kennis te delen, elkaar te ontmoeten en te inspireren. In 2020 was dat extra bijzonder: door de coronamaatregelen vond de Liniemeeting digitaal plaats. Verdeeld over 4 dagen luisterden **meer dan 100 bezoekers** naar enthousiaste sprekers. In 2024 verwelkomden we ruim **70 liniebouwers** in het Groot Tuighuis in 's-Hertogenbosch.

Verwelkoming nieuwe partners

Het verhaal van de Zuiderwaterlinie **overstijgt de provinciale grenzen** van Noord-Brabant. Daarom verwelkomen we graag nieuwe partners met ieder hun eigen Zuiderwaterlinie-locaties en -verhalen.

De nieuwe partners krijgen de kans om inhoudelijk mee te werken aan het project. Een afgevaardigde vertegenwoordigt hen in het **Programmateam** en de **Stuurgroep**. Een **welkomstmail** geeft hen de belangrijkste informatie, een overzicht van de overleggen  n een keuzemenu waaruit ze **promotiemiddelen** kunnen bestellen. Bezienswaardigheden en locaties die de nieuwe partner met zich meebrengt, **voegen we toe aan de website** van de Zuiderwaterlinie en verspreiden we via onze nieuwsbrief en sociale media.

nieuwe partners

1 Gemeente Tholen	4 Gemeente Goeree-Overflakkee
2 Gemeente Maasdriel (proeflid)	5 Gemeente Hoeksche Waard
3 Provincie Zuid-Holland	6 Gemeente Roosendaal

Verwelkoming linie- bouwercoördinatoren

Zes liniebouwercoördinatoren zijn **dé verbindende link** tussen de lokale liniebouwers en ondernemers in de stellingen. Zij zien lokale kansen, leggen contacten met ondernemers en denken mee over onderzoek.

6

liniebouwer-
coördinatoren

Lid van EFFORTS

Binnen Europa zijn er veel kansen om **kennis te delen** en **samenwerkingen aan te gaan**. De Zuiderwaterlinie is lid van EFFORTS, de Europese Federatie van Vestingsteden en -sites. Daarmee kunnen we onze standpunten overbrengen naar Europa, deelnemen aan Europese projecten, gebruik maken van Europese fondsenwerving, onze kennis verbreden en verdiepen, en aanwezig zijn op congressen.

Op 6 december 2023 bracht een delegatie van de Alliantie Zuiderwaterlinie een bezoek aan Brussel en overhandigde het **Maastricht Manifesto**. De belangrijkste boodschap: zie **erfgoed als katalysator** voor ruimtelijke opgaven.

In het najaar van 2024 kreeg Geopark Schelde Delta het **UNESCO Global Geopark** keurmerk.

+4

Europese projecten

3

Aansluiting

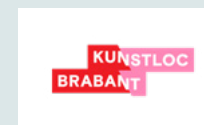
bij thema's landschap en ruimte

3 Aansluiting bij thema's landschap en ruimte

Ateliers Menno's Reis

De Zuiderwaterlinie kan een **inspiratiebron en aanjager** zijn bij huidige en toekomstige opgaven. Denk aan onderwerpen als klimaatverandering, landschaps- en erfgoedbescherming en woningbouw in de regio. Zo verbonden we in 2023 het verleden met het heden en de toekomst in de ateliers van het project 'Menno's Reis'. We gingen aan de hand van de **thema's water, groen en erfgoed** in gesprek met geïnteresseerden en experts over **de toekomst van het linielandschap**. De mogelijke koppelkansen die naar boven kwamen, hebben we geïdentificeerd in een **'kansenkaart'**. Hier gaan we samen met betrokkenen en partners van de Zuiderwaterlinie op verder werken om stappen te zetten richting de oplossingen die we zo hard nodig hebben.

Sponsoren Menno's Reis:

5

ateliers

70+

deelnemers

Blik met ons terug
op de ateliers
van 2023

Design Challenge: Ondersteboven van Water in de Henriëttewaard

Met een overvloed of een groot tekort, in de Henriëttewaard in 's-Hertogenbosch is het altijd wat met water. Hoe kunnen we het watersysteem op een nieuwe manier organiseren zodat we antwoord geven op de toekomstige opgaven van de **overvloeden en de tekorten aan water**? Deze vraag stond centraal tijdens de **Design Challenge** die de Zuiderwaterlinie samen met Kunstloc Brabant, Waterschap Aa en Maas, TU Delft, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, NVTL, Staatsbosbeheer, Provincie Noord-Brabant en de gemeente 's-Hertogenbosch organiseerde. Multidisciplinaire teams gingen aan de slag met **inspirerende ontwerpen en duurzame oplossingen voor de wateruitdagingen**. De vijf winnende teams presenteerden hun ontwerp tijdens de Dutch Design Week in Eindhoven.

Ontwerp 'Nouvel amour et Coeur Forte', ontwerpteam Productielandschap Henriëttewaard

43

teams meldden zich aan

Bekijk de vijf
winnende
ontwerpen

4

Zichtbaarheid

van onderzoek en erfgoed

Kennisdeling

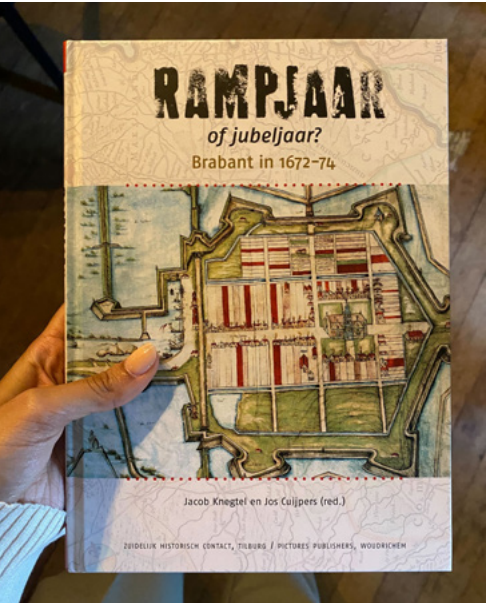
Als Alliantie Zuiderwaterlinie investeren we in onderzoek. In **jaarlijkse overkoepelende én lokale erfgoedcafés** bespreken we samen met lokale heemkundigen en kennispartners welke studies we zullen uitvoeren. Gevonden bronnen (denk aan boeken, artikelen, kaarten en afbeeldingen) worden verzameld in de digitale **Collectie Zuiderwaterlinie**. Samen met heemkundigen en onderzoekers verzamelen we vooral verhalen over de geschiedenis van de Zuiderwaterlinie die we dan met **storytelling-technieken** naar het brede publiek brengen. Zo wordt het gezamenlijke erfgoed echt beleefbaar.

In 2022 onderzocht de Zuiderwaterlinie samen met heemkundigen het **Rampjaar 1672**. In 2023 is onderzocht hoe succesvol de Zuiderwaterlinine als verdedigingslinie was. En in 2024 is een nieuw onderzoek samen met heemkundigen gestart: **Oorlog achter de voordeur**. Zij onderzoeken de **inkwartiering van militairen en de opvang van oorlogsvluchtelingen** in Zuiderwaterliniegebied. Het boek over dit onderzoek verschijnt in 2025.

We delen onze kennis op **Kennisdagen over de Nederlandse Waterlinies**. Dat doen we in samenwerking met het Kenniscentrum Waterlinies, de Oude Hollandse Waterlinie en de Grebbelinie.

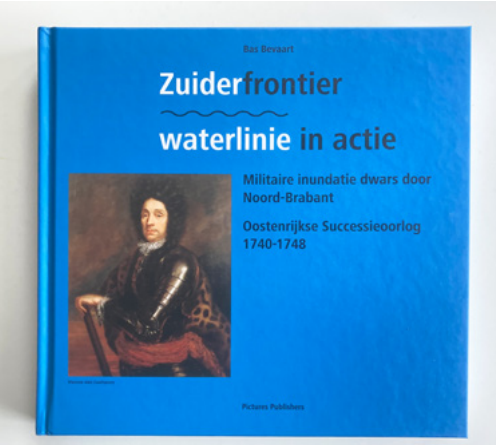
Daarnaast organiseren we samen met de Vereniging Nederlandse Vestingsteden (VNV) een **jaarlijks voorjaarssymposium**.

Ook publiceerden we al twee boeken:

Rampjaar of jubeljaar?
Brabant in 1672-74

2022

Zuiderfrontier/-waterlinie in actie

2023

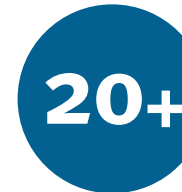
lezingen
gegeven

van 2020-2024

erfgoedcafés
georganiseerd

van 2020-2024

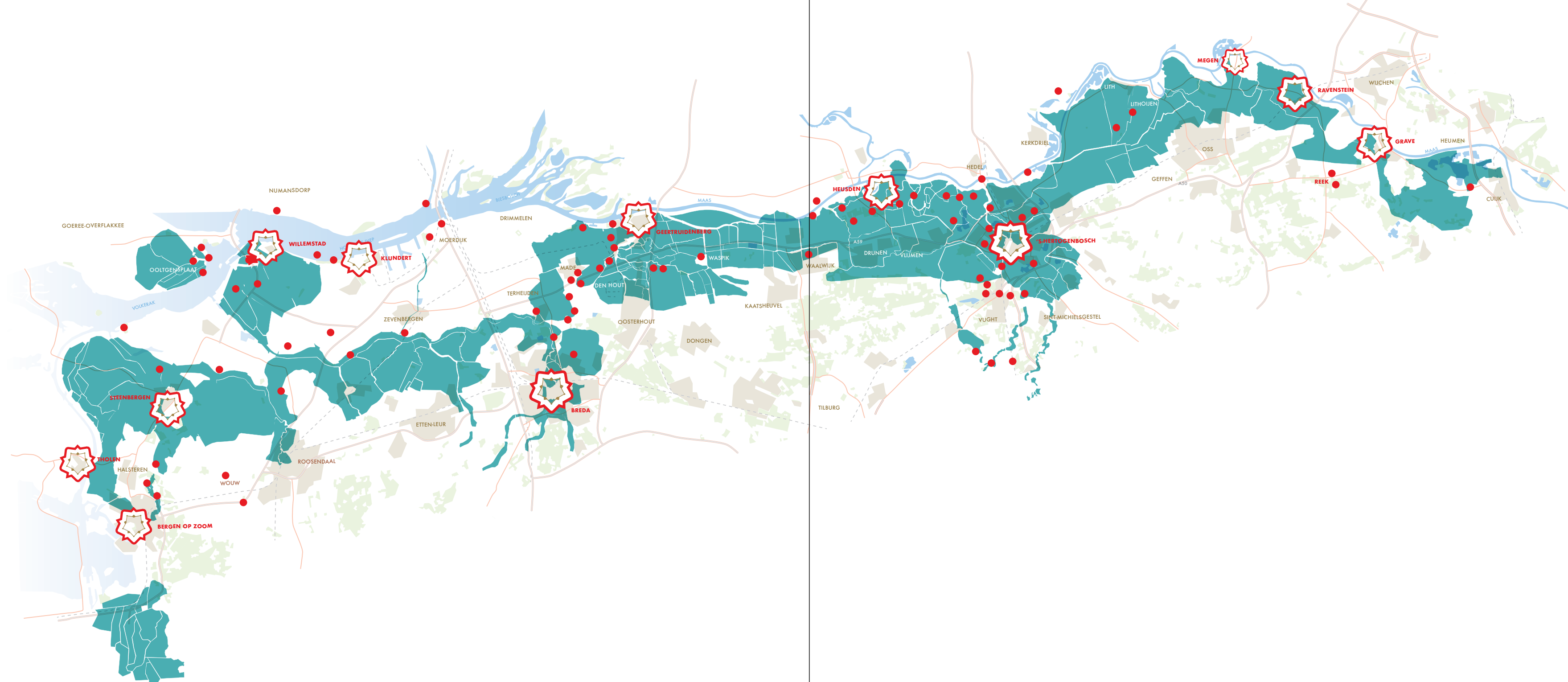
aangesloten
heemkunde-
kringen

verkochte
boeken

Kroonwerk Coehoorn, Grave

Contactgegevens

Alliantie Zuiderwaterlinie
info@zuiderwaterlinie.nl

Postadres

Postbus 2032
5202 CA 's-Hertogenbosch

